

محمدمحسن راحمی

روزنامهنگار

شهادت حاج‌قاسم سلیمیانی، جامعه‌ایران را تکان داد. بسیاری از گروه‌های مردمی در شهرهای مختلف به‌صورت خودجوش برای این سردار شهید اقامه عزّا کردند. تقریباً از همه اقشار در سوگو و ماتم قهرمانی که مرزهای ملی را درنوردید و به یک شخصیت بین‌المللی تبدیل شده، شریک شدند. امروز پیکر پاک او وارد خاک میهن خواهد شد و مردم در چند روز آینده با او وداع خواهند کرد. با ابراهیم فیاض، عضو هیات علمی دانشگاه تهران درخصوص جامعه‌شناسی شهادت سردار مدافع وطن و حرم به گفت‌وگو نشستیم. فیاض معتقد است سردار سلیمیانی، «شهیدامت اسلامی» است چراکه افق اومنحصر به شیعه نبود. سلیمیانی برای اسطوره شدن در مقیاس جهانی تنها شهادت را کم داشت و خون او امت اسلامی را شکل خواهد داد. در ادامه مشروح این گفت‌وگو از محضرتان می‌گذرد.

تحلیل شما از واقعه شهادت سردار سلیمیانی چیست؟

شهادت حاج‌قاسم سلیمیانی از آن واقعیت‌هایی است که تئوری‌ها را عوض خواهد کرد؛ جزء واقعیت‌هایی است که ساختار را عوض خواهد کرد و تئوری را خواهد ساخت. به‌جای اینکه تئوری واقعیت را بسازد، این بار واقعیت، تئوری را خواهد ساخت. تئوری‌ها هم مثل تمام چیزهای دیگر به بن‌بست رسیده‌اند و تمام شده‌اند. آمریکا و ترامپ هم به بن‌بست رسیده بود و اینکه می‌گویند از وحشت کشته شدن سربازان آمریکایی دستت به این اقدام زده‌اند، بهانه است. آمریکا با زدن مقر نیروهای مردمی در بن‌بست بود و باید از عراق خارج می‌شد و حالا هم در این قضیه گرفتار شد. آمریکایی‌ها به بعد ملکوتی این ماجرا هم توجه ندارند. این جهان در یک جهان ملکوتی بزرگ، مُندک است و منتقم این خون‌ها خود خداست و انتقام خدا هم مثل انتقام خون امام حسین(ع)، تمام پهنه بشریت را طی خواهد کرد. عاشورا به لحاظ مختصات جغرافیای تاریخی در جایی بود که «هیچ چیز» در آنجا نبود، فکر می‌کردند با شهادت امام(ع) و یارانش، قضیه در تاریخ دفن خواهد شد، اما بعد از آن «کرپلا» تبدیل به یک «شهر» شد و الان هم یک «شهر جهانی» شده است. شهادت حاج‌قاسم سلیمیانی همچنین چیزی است و به‌نظر من تئوری‌های عظیمی خواهد ساخت که هنوز ابعاد دقیق اینکه چه اتفاقی رخ خواهد داد، آشکار نیست.

حاج‌قاسم، بازمانده نسل جنگ است. جالب است که آیه‌ای که برای شهادت او اشاره می‌شود: «من المومنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فمنهم من قضی نحبه ومنهم من ينتظر وما بدلوا تبديلا» (احزاب:۲۳) که در شأن امیرالمومنین(ع) است و ایشان هم در سن ۶۳ سالگی شهید شدند. این تشابه شهادت حاج‌قاسم و امیرالمومنین(ع) هم عجیب است. او عاشق شهادت بود و امیرالمومنین هم همواره مترصد شهادت بود و در هر میدانی از اینکه شهید نشده، متأثر بود و پیامبر(ص) هم مژده شهادت در سحر رمضان را به او داد. تفاوت این دو هم در این بود که امیرالمومنین(ع) به دست خوارچ به شهادت رسید اما خود معاویه زمان و کسی که پشت تمام خوارچ بود یعنی اسلوك، حاج‌قاسم را به شهادت رساند. حاج‌قاسم در یک سیر و سلوک بود و پیکر امتحان پس می‌داد.

«ما بدلوا تبديلا» همین بود که آن پیمانی است که در دفاع مقدس داشت را هیچ‌وقت تبدیل و عوض نکرد. با اطلاع می‌گویم که او این سیر و سلوک را داشت. مثلا در همین قضیه سوریه، در مشورت‌هایی که از طرف کارشناسان به او داده می‌شد (و حتی صحبت‌هایی که من خودم با او داشتم) شاید مواردی آغشته به روشنفکری بود، اما حاج‌قاسم با اراده‌ای که داشت به این حرف‌ها کاری نداشت و راه خودش را می‌رفت. سیر و سلوکی که داشت به او بینشی شهودی داده بود که ظاهراً با واقعیت جور درنمی‌آمد. مثالی بزنم، در جنگ خندق، زمانی که مسلمین در محاصره اقتصادی و در بدترین احوال روحی و نفسانی بودند، موقعی که پیغمبر(ص) برای کندن خندق کلنگ می‌زد، با مشاهده جرقه سنگ، به‌اصحاب وعده پیروزی بر روم و ایران را داد. خیلی‌ها شوکه شدند که الان در محاصره اقتصادی هستیم و جنگ هم در حال شروع شدن است، آن‌وقت شما خبر از فتح روم و ایران می‌دهید؟! جالب است که آنجا هم کسی که سرنوشت جنگ را عوض می‌کند، امیرالمومنین(ع) است. شهادت حاج‌قاسم و مواردی که بعد از آن اتفاق خواهد افتاد هم دقیقاً در وضعیت بد ما همین نقش را ایفا خواهد کرد. او قبل از اینکه سرباز رهبری باشد سرباز امام‌زمان(عج) بود و شهادت او هم تحولی به سمت آخرالزمان خواهد شد.

رهبری هم در منزل حاج‌قاسم درخصوص عظمت او تعبیری داشتند و فرمودند عظمت و گستردگی حاج‌قاسم در شهادت او و آثار پس از شهادت او هم قابل مشاهده خواهد بود. به نظر من سرنوشت منطقه عوض خواهد شد. من حاج‌قاسم را «شهید امت اسلامی» می‌دانم. خود ایشان گفته بود من فدایی اهل سنت هستم و افق او، بحث تشیع نبود. متأسفانه برخی کوتاه‌فکران خیال می‌کنند او فدایی تشیع بود؛ درحالی‌که او شهید امت اسلامی است و امت اسلام با خون او به‌شدت متحد خواهند شد.

انديشه

ابراهیم فیاض، عضو هیات علمی دانشگاه تهران در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به جامعه‌شناسی شهادت حاج‌قاسم سلیمیانی پرداخت

شهادت حاج‌قاسم واقعیتی است که تئوری خواهد ساخت

- اسطوره حاج‌قاسم شکاف تجربه‌های تاریخی بین‌نسلی را پر خواهد کرد و منجر به بازتولید فرهنگ شهادت در نسل جوان خواهد شد**
- حاج‌قاسم «شهید امت اسلامی» است چون افق او محدود به شیعه نبود**
- هیچ تبدیلی در عهد و پیمانی که در دفاع مقدس بسته بود روی نداد**
- او برای اسطوره جهانی شدن فقط شهادت را کم داشت**
- با شهادت حاج‌قاسم، سرنوشت منطقه عوض خواهد شد**
- فرهنگ شهادت طلبی در بین جوانان شیعه و سنی عراق رو به گسترش است**
- آمریکا به لحاظ اقتصادی در شرایطی نیست که بتواند جنگی را شروع کند**
- باید عمق استراتژی یک و قدرت نرم ایران در منطقه فعال شود**

در ایرانیان حاضر در آمریکا. وضعیت اقتصادی آمریکا جوری است که بعد از حمله بوش به عراق اوضاعش به‌شدت بدتر شده است. ترامپ می‌خواست وضعیت آمریکا را عوض کند اما با شهادت حاج‌قاسم این دیگر تمام شد.

مدتی بود که به‌شدت روی شکاف بین ایران و عراق سرمایه‌گذاری شده بود. به‌نظر شما شهادت حاج‌قاسم و ابومهدی المهندس چه تاثیری بر جامعه عراق خواهد گذاشت؟

با شهادت حاج‌قاسم تمام زحماتی که آمریکایی‌ها برای تخریب عراق و سلطه بر نفت این کشور کشیده بودند از بین رفت. در این میان برخی گروه‌های شبه‌شیعه هم در حق مردم عراق خیانت کردند، اما دیگر این اقدامات هم بی‌رنگ خواهد شد. به‌عنوان یک مردم‌شناس به شما می‌گویم که فرهنگ شهادت در عراق درحال اوج‌گیری است. این فرهنگ با وجود صدام و بحران‌های پس از آن در عراق وجود نداشته است. الان جوانان و نوجوانان عراق با خون حاج‌قاسم شهادت‌طلب شده‌اند و این فقط مختص شیعیان نیست و جوانان اهل سنت را هم دربر خواهد گرفت. عراق فرهنگ اینچینی نداشت و در تشییع جنازه‌های شهدای حرم در عراق چندان جو مردمی نبود اما الان در عراق این اتفاق افتاده است و این بازگشت فرهنگ عاشورا است. حاج‌قاسم شهید امت اسلامی است و امت اسلامی درحال شکل‌گیری است و امت هم با امامت شکل خواهد گرفت و حضرت‌آقا هم درحال تبدیل شدن به امام امت اسلامی است. به برکت خون حاج‌قاسم، امت اسلامی با محوریت امامتی که بساط غرب‌گرایان در داخل و این بحث می‌گرایی و ایران‌شپری بازی و مباحثی که به‌نوعی بازگشت به قرن نوزدهم هست را کنار خواهد زد، تشکیل خواهد شد.

در داخل چه اثراتی خواهد گذاشت؟

دولت فعلی هم در زمین نوسازی آمرانه دولت هاشمی بازی کرد. مکانیسم آمریکا این است که با تبلیغات و پروپاگاندا ی ترس از جنگ و تحریم، تلاش می‌کند بسا تبلیغات چنین دولت‌هایی را سرکار آورد تا نوسازی غرب‌گرایانه را با نابودی فرهنگ ملت به ثمر برسانند. این باعث می‌شود تا سرمایه اجتماعی از بین برود و زمانی که این سرمایه اجتماعی نابود می‌شود، شورش آغاز شده و این شورش با مدیریت آمریکا

در جنگ خندق، زمانی که

مسلمین در محاصره

اقتصادی و در بدترین

احوال روحی و نفسانی بودند، موقعی

که پیغمبر(ص) برای کندن خندق

کلنگ می‌زد، با مشاهده جرقه سنگ،

به اصحاب وعده پیروزی بر روم و

ایران را داد. خیلی‌ها شوکه شدند که

ان در محاصره اقتصادی هستیم و

جنگ هم در حال شروع شدن است،

آن‌وقت شما خبر از فتح روم و ایران

می‌دهید؟! شهادت حاج‌قاسم و

مواردی که بعد از آن اتفاق خواهد

افتاد هم دقیقاً در وضعیت بد ما

همین نقش را ایفا خواهد کرد

@farhikhtegandaily

📺📻📰

فرهیختگان

WWW.FDN.IR

فرستادم که چرا مراجع در این خصوص فتوا نداده‌اند. حداقل می‌توانند فتوا بدهند و فتوا که دیگر حکم نیست. کسی که یک مسلمان را در یک کشور دیگر که آن هم مسلمان است، کشته است و درواقع از دارالحرب به دارالاسلام تجاوز شده و عمل ارهابی که جزء محاربه است انجام شده، حکم این قتل است. من نمی‌دانم چرا هیچ کس در قم این بحث را انجام نمی‌دهد و فقط دیدم آیت‌الله حائری عراقی، که شاگرد شهید صدر هم هست، به حرمت حضور آمریکا در عراق حکم داده بود. به‌لحاظ فقهی ما الان با آمریکا درحال محاربه و جنگیم مگر اینکه مصلحتی در سطح بالای نظام برخلاف این موضوع تشخیص داده شود. و این جنگ دیگر جنگ بین مسلمان و مسلمان نیست و جنگ اسلام و کفر است و شهادت حاج‌قاسم این را آشکار کرده است.

این تجربه چه تاثیری بر نسل جوانی دارد که انقلاب را ندیده است و خیانت‌های آمریکا در دهه ۶۰ را مستقیماً ندیده است.

اسطوره حاج‌قاسم این اتفاق را رقم خواهد زد و این شکاف تجربه‌های تاریخی پر خواهد شد. نسل جدید حافظه اوایل دفاع مقدس را ندارد. اما الان با حاج‌قاسم درحال درک این فرهنگ است. صبر کنید تا پیکر پاک حاج‌قاسم به ایران بیاید تا ببینید. قرار بود پیکر زودتر به ایران برسد اما اول قرار شد در بغداد، بعد کاظمین، بعد کرپلا و نجف تشییع انجام شود. این فرهنگ شهادت‌طلبی با تلفیق خون ابومهدی المهندس و حاج‌قاسم حتی بر جوانان اهل سنت عراق و سوریه و امت اسلامی هم تاثیر خواهد گذاشت و آنها را از ساختار عربستانی جدا خواهد کرد.

انکسار سیونیه. مسئول امورفصلان

دو سال پیش درمورد شهید حججی با شما صحبت کردم و بعد از آن با قولی که حاج‌قاسم داد، داستان داعش جمع شد. به‌نظر شما سرنوشت خون ابومهدی المهندس و حاج‌قاسم به کجا خواهد رسید؟

به سمت بیرون کردن غرب از منطقه تمام خواهد شد.

منظورتان رژیم‌صهیونیستی است؟

رژیم‌صهیونیستی که روی هواست و الان دیگر سالیه به انتفاء موضوع است. رژیم‌صهیونیستی الان معلق در هواست و تمام شده است. ایران با قدرت سخت به مرزهای مدیترانه رسیده است. قرار بود روسیه پشت دریای سیاه و بالتیک بماند و نتواند به آب‌های آزاد راه پیدا کند. الان حتی روسیه هم در این ساختار حضور جهانی پیدا می‌کند. غرب هم به‌لحاظ سخت‌افزاری (نیروهای نظامی) و هم نرم‌افزاری (حکومت‌های غرب‌گرای خاورمیانه مثل اردن و عربستان) باید از خاورمیانه‌برود و به جای آن امت اسلامی شکل خواهد گرفت. بحث خویشتن‌داری که از سوی غربی‌ها مطرح می‌شود هم از وحشت همین موضوع است. آمریکا به لحاظ قدرت اقتصادی در وضعیتی نیست که بتواند جنگی را شروع کند. اگر این اتفاق بیفتد تورم و قیمت سوخت در آمریکا سرر به فلک خواهد کشید. ایران هم فقط یک قدرت نظامی نیست؛ قدرت نرم‌افزاری ایران بزرگ‌تر از قدرت نظامی است. این قدرت نظامی هم باید تبدیل به قدرت نرم و راهبردی در جغرافیای سیاسی منطقه تبدیل شود. ایران می‌توانست سریع هواپیماهای نظامی یا ناوهای آمریکایی را بزند. این کاری نداشت اما آمریکا باجزر بکشد و عمق استراتژیک و قدرت نرم ایران در منطقه فعال شود.

یعنی معتقدید اولویت ما به لحاظ سیاسی باید بیرون کردن غرب از منطقه باشد؟

ما در شرق سوریه و شمال عراق با آمریکا کاری نداشتیم و تقریباً خط‌قرمزهای نانوخته‌ای وجود داشت که جلوی عمل متقابل ایران و آمریکا را می‌گرفت اما آمریکا این خط‌قرمزها را برداشت و طبق تمام قوانین جهانی، ایران حق دفاع از خودش را دارد و با ساختار گسترده‌ای که حاج‌قاسم ایجاد کرده است عملیات علیه آمریکا توسط محور مقاومت به صورت خودجوش و جنگ‌های پراکنده انجام خواهد شد. آمریکا باید از منطقه برود و در این راهبرد، روسیه و چین هم با ایران همراه هستند. قدرت نظامی و جنگی اصل است وروی آن باید قدرت سیاسی و دیپلماتیک بناشود. ما فقط سخت‌افزار نداریم، البته این مبنای عمل ما خواهد بود اما قدرت نرم اهمیت خاص خودش را دارد.

غرب شرافتی ندارد که بخواهد به قراردادی پایبند باشد. هیچ کدام از پیمان‌هایی که بسته‌اند را اجرا نکرده‌اند. این سیاست ماکیاولیستی است که در آن دروغ و پیمان‌شکنی اصل است و آن را هم «واقع‌گرای سیاسی» می‌نامند. تمدن غرب فقط زور و نظامی‌گری را می‌فهمد. من در همان دوران مذاکره هم گفتم که این مذاکره لوس بازی است. الان مردم هم به این نتیجه رسیده‌اند که قدرت نظامی اصل است و روی این قدرت نظامی باید قدرت نرم و استراتژیک بنا شود. به هر حال خاورمیانه باید از غربی‌ها خالی شود و امت اسلامی در منطقه شکل بگیرد و نسل آینده باید در همین مقیاس جغرافیای سیاسی خاورمیانه تمدن اسلامی را تاسیس کند. ظهور امام‌زمان(عج) هم در خاورمیانه است و ما در دو منطقه با غرب مواجه خواهیم داشت که یکی از آنها در فلسطین خواهد بود. شکل گرفتن امت اسلامی مقدمه ظهور خواهد بود ان‌شاءالله. خاورمیانه امت اسلامی با یک امامت شکل خواهد گرفت و فریوایشی عربستان و امارات و سایر کشورهای غرب‌گرا هم اتفاق خواهد افتاد.